

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: Alena Čechtická

Téma a rozsah práce: Právo na příznivé životní prostředí v českém právu a v právu Britské Kolumbie

Rozsah práce odpovídá stanoveným formálním požadavkům. Práce je zpracována v rozsahu 68 stran samotného textu doplněného o nezbytné přílohy (cizojazyčné shrnutí, seznam použité literatury).

Datum odevzdání práce: květen 2009

Aktuálnost tématu: Autorka si zvolila individuální téma mimo okruh témat stanovených katedrou PŽP a pro srovnání české právní úpravy s úpravou České republiky geograficky vzdálené kanadské provincie využila své zkušenosti ze zahraniční stáže. Jde o téma velmi zajímavé, byť dosud v české literatuře poměrně málo propracované. Vzhledem k současné široké diskusi probíhající zejména v zahraniční odborné literatuře o vzrůstající úloze environmentálních práv (a lidského práva na životní prostředí určité kvality zvláště) v ochraně životního prostředí je zvolené téma třeba hodnotit jako značně aktuální.

Náročnost tématu: Zvolené téma je velmi náročné jak s ohledem na rozsah problematiky, tak na rozsah metod, které bylo při zpracování nezbytné využít. Vedle základních analytických schopností umožňujících identifikovat podstatné rysy zakotvení a aplikace práva na příznivé životní prostředí v obou zkoumaných zemích, z nichž každá náleží k jinému typu systému práva (kontinentální systém v. systém common law), bylo v případě zvoleného tématu nezbytné provést zhodnocení jejich pozice ve zkoumaných právních řádech, významu i praktických přínosů z hlediska ochrany životního prostředí a provést jejich komparaci.

Hodnocení práce: Diplomantka se pokusila o velmi komplexní pohled na právo na příznivé životní prostředí. Z textu práce je patrné, že se autorka seznámila s poměrně rozsáhlou právní materií a rovněž i s relevantní literaturou, a to i v anglickém jazyce. Právo na příznivé životní prostředí je v předkládané diplomové práci zvažováno ve značně širokém pojetí – neomezuje se pouze na jeho vidění optikou základních lidských práv, ale zařazuje je (vzhledem k jeho pozici v kanadském, nikoli ale českém právu) mezi základní právní principy ochrany životního prostředí a pojednává o něm rovněž v souvislosti s veřejnými subjektivními právy a veřejnými statky. Jak autorka sama uvádí (s. 74), vychází z „*pojetí práva na příznivé životní prostředí jako principu imanentního všem právním normám upravujícím ochranu životního prostředí*“. Díky tomuto širokému pojetí pojmu je značně široký i záběr práce – autorka zařazuje též kapitoly s historickými exkurzy, popisy institucionálního zajištění ochrany životního prostředí či systému deliktů odpovědnosti v oblasti ochrany životního prostředí ve zkoumaných zemích. Z toho důvodu rozsah věcné materie umožnil pouze stručný rozbor jednotlivých aspektů práva na příznivé životní prostředí a práce tak v jednotlivých analytických částech působí poněkud popisným dojmem. Podat celkový přehled zkoumané problematiky se jí však daří, i díky vcelku logickému uspořádání práce do kapitol a podkapitol.

Jednotlivé kapitoly jsou zakončeny dílčím srovnáním přístupu ke zkoumané problematice v českém a kanadském právu, a zde autorka popisovanou materii nejen komparuje, ale poměrně výstižně zhodnocuje a předkládá též své vlastní názory a myšlenky. Škoda, že provedené srovnání autorka nevyužila, jak téma nabízí, k obecnějším úvahám o úloze a uplatňování práva na příznivé životní prostředí v kontinentálním systému práva oproti systému common law. A dále, i přes značnou šíři zkoumání pojmu práva na příznivé životní prostředí se autorka omezuje pouze na antropocentrické pojetí tohoto pojmu (smysl ochrany životního prostředí „pro člověka“ - např. s. 18), přestože tento přístup se současná doktrína snaží překonat.

Menší a pouze dílčí výhrady pak mám jednak k rozboru pojmu životního prostředí v kap. 1.2, kde se autorka nezabývá aspektem zahrnutí jeho umělých složek do pojmu životního prostředí, ačkoliv právě v tomto znaku se zkoumané úpravy mohou lišit, a jednak z hlediska formální stránky práce k často nedostatečným či chybným údajům o zdrojích v poznámkách pod čarou, a to včetně citací textů (např. s. 13). Za velmi přínosné považuji zařazení podkapitoly 10.2 o návrhu Kanadské listiny environmentálních práv s tím, že vzhledem k její aktuálnosti a předpokládanému významu by si určitě zasloužila hlubší rozbor - minimálně v otázkách jejího řešení mezi příznivostí životního prostředí či způsobu uplatňování práva na příznivé životní prostředí soudy prostřednictvím podkapitolou zmíněné žaloby vůči federální vládě; případně by bývalo bylo vhodné znění tohoto návrhu zařadit jako samostatnou přílohu práce.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: I přes výše uvedené výhrady hodnotím posuzovanou práci jako velmi dobrou, vyhovující obsahovým i formální požadavkům a **doporučuji ji** k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Má autorka představu lepšího řešení stanovení mezí příznivosti životního prostředí (tj. environmentálních standardů), než jeho stávající kritizované zakotvení množstvím prováděcích předpisů vydávaných výkonou mocí?
2. Jaké přínosy by mohlo mít případné budoucí zakotvení práva na příznivé životní prostředí v ČR jako práva přímo aplikovatelného?

V Praze dne 21. května 2009

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent diplomové práce